
13

TIDEN ER OGSÅ INTER- NATIONAL

Af
KARSTEN OHRT
BESTYRELSESFORMAND
NY CARLSBERGFONDET

Langt størstedelen af Ny Carlsbergfondets bevillinger er donationer til landets museer, udsmykninger af vores offentlige institutioner og offentlige rum samt støtte til den fremragende kunsthistoriske forskning på landets universiteter og museer. Sådan vil det fortsat være. Men at isolere dansk kunst til udelukkende at være et nationalt anliggende er en fejlslutning, skriver bestyrelsesformand for Ny Carlsbergfondet, Karsten Ohrt.

Nogle gange kan tilfældet have større betydning end man tror. Vi ved det fra kvantemekanikken, og tilfældet indtager også en vigtig position i den kunstneriske proces. For nogle kunstnere er tilfældet en kunstnerisk drivkraft. De lader hånden gå egne veje, hælder farve ud over et lærred, drypper penslen tilfældigt hen over papiret eller lærredet og lader mening, intention og helhed vokse ud af tilfældet.

Ideen om Ny Carlsbergfondets støtte til dansk kunst i udlandet opstod på samme måde som lidt af et tilfælde. Den mangeårige leder af Cabinet d'art graphique på Centre Pompidou i Paris, den danske

kunsthistoriker Per Jonas Storsve, besøgte mig i 2015. Med sig havde han en lang liste med værker af danske kunstnere som Centre Pompidou havde købt gennem årene, ikke mindst værker af CoBRA-malere. Han spurgte om Ny Carlsbergfondet ville overveje at støtte dem i erhvervelsen af dansk kunst til samlingen. Jeg var indledningsvis tøvende da fondet ikke før havde bevilget til udenlandske institutioner.

Det internationale DNA

Men jeg kiggede jævnlige på Storsves liste og undrede mig over at vi i den grad støtter danske museers indkøb af udenlandsk kunst. Ja, vi støtter ligeledes udenlandske kunstneres udsmykninger af danske

Danh Vo.
She was more like a beauty queen from a movie scene, 2009.
 Collection Chantal Crousel.
 Fra udstillingen "Take My Breath Away" på The Solomon R. Guggenheim Museum, New York.
 Ny Carlsbergfondet har bekostet udstillingens katalog.
 Foto: Jean-Daniel Pellen.

Ligesom den udenlandske kunst altid har beriget den danske kunstscene, var jeg af den opfattelse, at det er en fejlslutning at isolere dansk kunst til udelukkende at være et nationalt anliggende.

institutioner, senest Antony Gormley på Niels Bohr Institutet og Spencer Finchs store udsmykning til CREATE, Aalborg Universitet. Alt sammen i tråd med Ny Carlsbergfondets imponerende stifter Carl Jacobsen, som i den grad var optaget af at købe udenlandsk kunst til Danmark. Det ser man ikke mindst på Ny Carlsberg Glyptotek med de vægtige samlingsnedslag i antikken og fransk skulptur, herunder den største Rodin-samling uden for Paris. Og sønnen Helge fortsatte med at købe impressionisterne til museet på Dantes Plads.

Ligesom den udenlandske kunst altid har beriget den danske kunstscene, var jeg af den opfattelse at det er en fejlslutning at isolere dansk kunst til udelukkende at være et nationalt anliggende. Dansk kunst har altid opereret uden hensyn til geografiske distancer og nationale landegrænser. C.W. Eckersberg, som vi i dag flittigt hylder som ”dansk malerkunsts fader”, ville netop ikke være Eckersberg hvis det ikke var for de indsigter og kompetencer han

høstede på sine rejser til Paris og Rom. Og i dag er hele verden arbejdsplads og inspirationsbank for danske kunstnere.

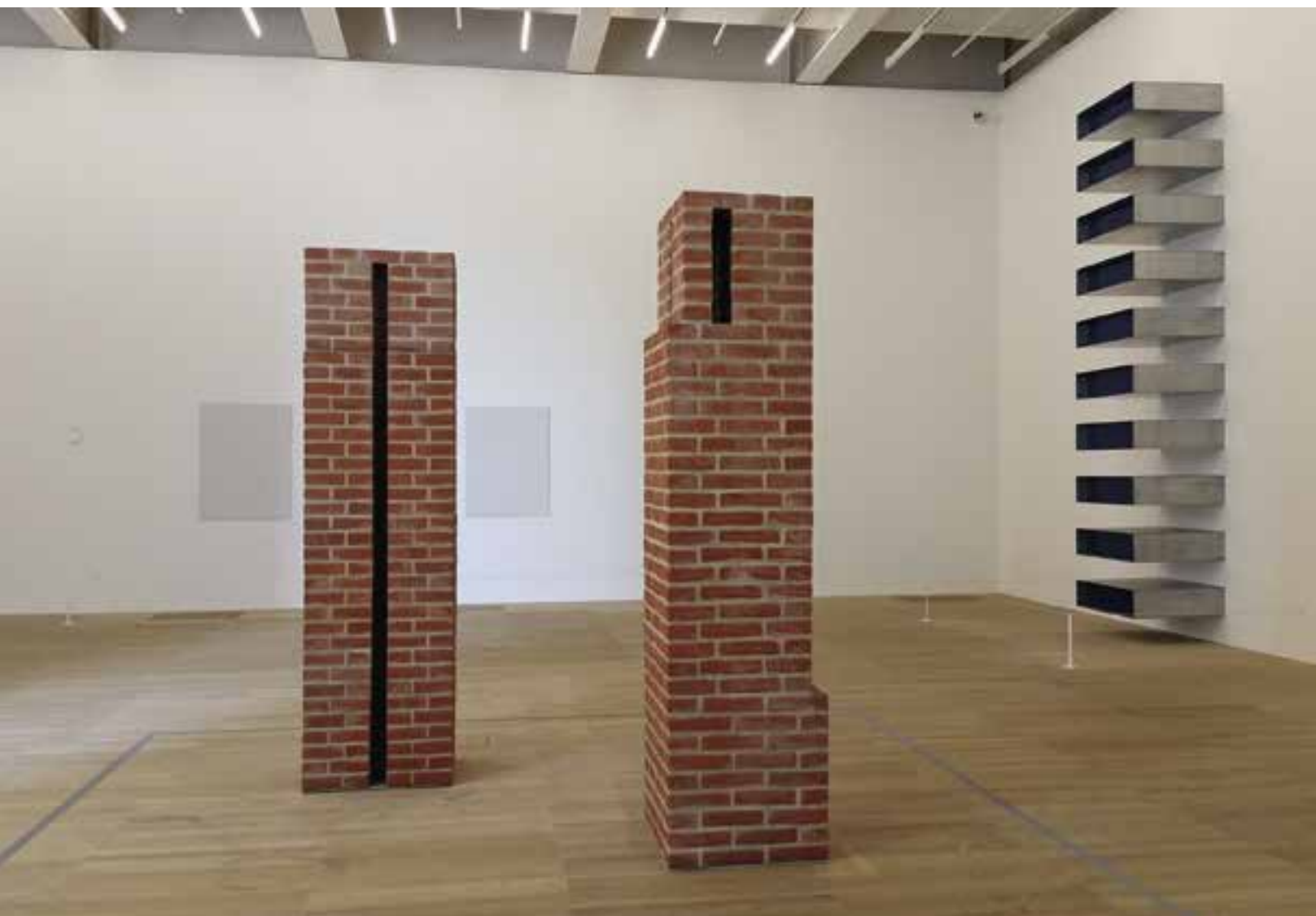
Når det i Ny Carlsbergfondets fundats hedder at fondets opgave er ”... at virke til bedste for kunsten i stifterens fædreland”, så giver det i den grad mening at kigge udover fædrelandets grænser. At støtte dansk kunst i udlandet og dermed være med til at sikre den en bredere eksponering er en støtte til dansk kunst i al almindelighed. Flere og flere danske kunstnere oplever i disse år stor international bevågenhed, og den udvikling er vital for den hjemlige kunstscene.

Det internationale udsyn giver også mening i forhold til Ny Carlsbergfondets ophav. Fondet opererer på baggrund af indtægterne fra Carlsberg A/S, som i dag har 98 procent af sit marked uden for Danmark, hvorfor det for os netop giver god mening også at støtte dansk kunst i udlandet. Samtidig kan vi, grundet den forøgede dividende fra Carlsberg de

Per Kirkeby.
Stele (Læsø III), 1984
og *Stele (Læsø IV)*, 1984.
Tate Modern, London.
Erhvervet med støtte fra
Ny Carlsbergfondet.
Foto: Tate Photography.

←

Jørgen Haugen Sørensen.
The Crowd, 2017.
Piazza Francesco Crispi, Pietrasanta.
Deponeret af Ny Carlsbergfondet.
Foto: Eli Benveniste.

SUPERFLEX.
One Two Three Swing!
 Tate Modern, London.
 Ny Carlsbergfondet har bekostet
 udstillingens katalog.
 Foto: Tate Photography.

seneste år, rent faktisk uddele flere midler end tidligere. Vores interesse for dansk kunst i udlandet vil dermed ikke reducere vores bevillinger til kunst og kunstvidenskab i Danmark.

Dogmer

I bestyrelsen startede vi med at stille nogle dogmer op for støtte til dansk kunst i udlandet. For det første skal der være tale om støtte til dansk kunst på markante udenlandske museer, der qua deres position kan være med til at fremme dansk kunst. For det andet skal museerne have markeret en vilje til at erhverve dansk kunst enten i fortiden eller fremadrettet. Sidst men ikke mindst skal institutionen selv bidrage økonomisk til erhvervelsen. Vi kan måske ikke sikre os at et konkret værk bliver udstillet permanent, men omvendt kan vi sikre os at værket er så væsentlig for museet at man selv nødtigt ser det på magasinet. Det gælder eksempelvis vores første internationale samarbejde, hvor vi støttede netop Centre Pompidou i erhvervelsen et hovedværk af Asger Jorn: en af hans såkaldte modifikationer som havde været ejet af en anden CoBRA-kunstner, nemlig Pierre Alechinsky. Et værk, som i flere måneder indtog en hædersplads ved indgangen til den permanente samling på det parisiske museum. Nu har det en central placering i den faste samling. Senere skænkede Ny Carlsbergfondet en fornem tegning af Vilhelm Freddie til museets samling af tegninger og grafik.

Forskning og formidling

For at gå videre ad tilfældets vej modtog vi en ansøgning fra Peggy Guggenheim-samlingen i Venedig. Her ønskede man at lave en lille udstilling af den danske surrealistiske kunstner Rita Kern-Larsen. Peggy Guggenheim havde selv købt et maleri af kunstneren, og nu ville museet gerne markere det med andre værker af Kern-Larsen. Vi blev spurgt om vi ville støtte kataloget. Vi indvilgede da formidling af og forskning i dansk kunst på udenlandske

institutioner er væsentlig hvis man skal sikre dansk kunst en solid tilstedeværelse i udlandet.

Knap havde vi gjort det før den øverste chef for Guggenheim-museet i New York, Richard Armstrong, ansøgte om støtte til en stor forskningsbaseret publikation om den danske kunstner Danh Vo i forbindelse med dennes udstilling i museets berømte rotunde i 2018. Vi valgte at støtte det ambitiøse projekt ved at bekoste hele udgivelsen.

Udsmykninger

På relativt kort tid havde Ny Carlsbergfondets internationale indsats fordelt sig i to interessante retninger: støtte til erhvervelse af dansk kunst på væsentlige udenlandske museer samt bevillinger til kataloger over væsentlige danske kunstnere på vægtige udenlandske museer. Et tredje spor skulle snart følge.

Den toscanske by Pietrasanta rettede henvendelse om at få billedhuggeren Jørgen Haugen Sørensen til at udsmykke en af byens centrale pladser. Vi indvilgede i at bekoste både produktion og opstilling da det ambitiøse projekt var yderst meningsfuldt. Pietrasanta har i århundreder været knudepunkt for billedhuggere på grund af det lokale Carrara-marmor og byens professionelle bronzestøbere og stenhuggere. Og fondet har gennem tiden støttet en lang række projekter hvor danske kunstnere har søgt byens ekspertise. Den flotte placering af Haugen Sørensens *The Crowd* i Pietrasantas bymidte er således også en anerkendelse af byens betydning for dansk kunst.

Når en af Ny Carlsbergfondets absolutte eksperter i Danmark netop er kunst i det offentlige rum, hvorfor så ikke støtte lignende projekter i udlandet og dermed sikre dansk kunst et langt bredere publikum? Derfor arbejder billedkunstneren Jesper Christiansen på vores initiativ på en ny altertavle til den danske kirke i Paris. Vi har deponeret en større bronzeskulptur af Per Kirkeby til Lysebu uden for Oslo, ligesom Bjørn Nørgaard har fremstil-

“

Når en af Ny Carlsbergfondets absolutte eksperter i Danmark netop er kunst i det offentlige rum, hvorfor så ikke støtte lignende projekter i udlandet og dermed sikre dansk kunst et langt bredere publikum?

”

Jesper Just.
Servitudes, 2015.
 Metropolitan Museum of Art,
 New York.
 Erhvervet med støtte fra
 Ny Carlsbergfondet.
 Foto: Aurélien Mole.

let skulpturen *Busstop* til CAFA, et kunstakademi og museum i Beijing. Senest har kunstneren Astrid Krogh lavet en installation til Industriens Fonds Hus også i Beijing.

Disse eksempler har nu stille og roligt spredt sig i det internationale kunstliv. Vi har ikke lagt skjult på at den internationale satsning er en væsentlig del af vores strategi.

Tate Modern, Metropolitan Museum of Art ...

Et møde med Francis Morris, direktør for Tate Modern i London, førte desuden til to ansøgninger fra museet og to bevillinger fra os. Dels til kataloget til SUPERFLEX' udstilling i museets berømte turbinehal og dels støtte til erhvervelse af fem murstensskulpturer af Per Kirkeby.

Metropolitan Museum of Art i New York har fået tilskud til køb af Jesper Justs videoværk *Servitudes*. Seoul Museum of Art har modtaget Eric Andersens *Græderum*. Hallands Kunstmuseum har fået tilskud til et værk af Per Bak Jensen, ligesom Espoo Museum of Modern Art i Finland har fået bevilget midler til et udstillingskatalog om John Kørner.

De to sidstnævnte eksempler bryder måske med dogmet om at det blot er de store væsentlige internationale museer vi støtter. Omvendt har disse museer vist et højt fagligt engagement samt en vilje til målrettet at samle eller vise dansk kunst. Og da vores opmærksomhed i Danmark både er rettet mod store såvel som mindre museer, giver det mening at have samme åbenhed, når det gælder udlandet.

Et eksempel at følge?

Vi er trådt ind på en sti som vi ikke med sikkerhed kender retningen på. En sti med mange forgreninger, som bliver tydeligere jo mere vi betræder den.

Der er så mange dygtige danske billedkunstnere nu, og udlandet opdager med dem også den ældre danske billedkunst. Vi vil meget gerne også bidrage til at store danske klassikere bliver kendt i udlandet, og at fx dansk guldalderkunst bliver yderligere udbredt i verden.

Andre danske fonde er også begyndt at støtte dansk kunst i udlandet. Forhåbentligt kan vores tiltag være til inspiration for andre. Desværre er der i Danmark ikke en statslig koordineret indsats af dansk kunst i udlandet eller for den sags skyld udenlandsk kunst i Danmark. Det er en skam. Tidligere havde vi Center for Dansk Billedkunst, der med stor succes var koordinerende kraft, og som blev et springbræt for mange danske kunstnere. Man kunne håbe at kulturministeren så det relevante i at oprette et sådant selvstændigt organ igen. Samtidig kunne man give Statens Kunstfond sin selvstændighed tilbage. Den er nu gledet ind i Slots- og Kulturstyrelsen uden egen profil og telefonnummer. Det er vigtigt at Statens Kunstfond, ligesom fx The Arts Council i England, kan agere som selvstændigt organ også i forhold til dansk kunst på den internationale scene.

I Ny Carlsbergfondet ønsker vi ikke at overtage en koordinerende rolle. Men vores internationale satsning vil sagtens kunne sammentænkes med et nyt internationalt centers arbejde.

Vi har ikke lagt skjult på at den internationale satsning er en væsentlig del af vores strategi.

